

प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार वितरण मापदण्ड, २०७८

समितिबाट स्वीकृत मिति:- २०७८।०३।१४

मुलुकमा शान्ति, सुशासन, नवप्रवर्तन, वैज्ञानिक खोज अनुसन्धान तथा विकासको क्षेत्रमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने प्रतिभाशाली बालबालिका, युवा तथा अन्य व्यक्तिलाई पुरस्कार तथा अनुदान सहयोग रकम वितरण गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गर्ने प्रयोजनका लागि “प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार कोष स्थापना र सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८” को दफा १३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी समितिले यो मापदण्ड बनाई लागू गरेको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:-

- (क) यस मापदण्डको नाम “प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार वितरण मापदण्ड, २०७८” रहेको छ।
(ख) यो मापदण्ड तुरुन्त लागू हुनेछ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस मापदण्डमा,

- (क) “कोष” भन्नाले प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार कोष स्थापना र सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८ को दफा ३ बमोजिम स्थापित कोष सम्झनुपर्छ।
(ख) “कार्यविधि” भन्नाले प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार कोष स्थापना र सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७८ सम्झनुपर्छ।
(ग) “समिति” भन्नाले कार्यविधिको दफा ६ बमोजिमको कोष परिचालन, पुरस्कार तथा सहयोग सिफारिश समिति सम्झनुपर्छ।

३. पुरस्कार प्राप्त गर्ने योग्यता र मूल्याङ्कनका आधारहरू: (१) देहायको योग्यता पुगेका बालबालिका, युवा तथा अन्य प्रतिभाहरू प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार प्राप्त गर्नका लागि योग्य हुनेछन्:-

- (क) नेपाली नागरिक,
(ख) फौजदारी अभियोगमा कसूरदार नठहरिएको,
(ग) उच्च नैतिक चरित्र भएको,
(घ) शान्ति, सुशासन, नवप्रवर्तन, वैज्ञानिक खोज, अनुसन्धान तथा विकासको क्षेत्रमा उल्लेख्य योगदान पुऱ्याएको,
(ङ) नेपालभित्र बसोबास गरी राष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा आफ्नो प्रतिभा प्रदर्शनको माध्यमद्वारा नेपालको पहिचान अभिवृद्धि गरेको,

(२) पुरस्कार प्रदान गर्नको लागि उम्मेदवारको मूल्याङ्कनका आधारहरू अनुसूची-१ मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछन्।

४. सहयोग प्राप्त गर्ने योग्यता र मूल्याङ्कनका आधारहरू: (१) देहायको योग्यता भएका बालबालिका, युवा तथा अन्य व्यक्तिलाई उनीहरूमा निहित असाधारण प्रतिभा तथा नवप्रवर्तनको क्षमतालाई प्रवर्द्धन

र उजागर गर्न राज्यबाट सहयोग गर्न आवश्यक छ भन्ने पुष्ट्याई र आधार भएको अवस्थामा कोषबाट सहयोग प्रदान गरिनेछः-

- (क) नेपाली नागरिक,
- (ख) फौजदारी अभियोगमा कसूरदार नठहरिएको,
- (ग) उच्च नैतिक चरित्र भएको,
- (घ) वैज्ञानिक अन्वेषण तथा अनुसन्धान कार्यमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याएको वा नवीनतम् प्रविधिको आविष्कारक भएको वा स्थानीय प्रविधिको स्तरोन्नतिद्वारा स्थानीय साधन स्रोतको उद्यम तथा व्यवसायमा परिचालन गर्न योगदान पुऱ्याएको वा पुऱ्याउने सम्भावना भएको ।

(२) सहयोग प्रदान गर्नका लागि उम्मेदवारको मूल्याङ्कनका आधारहरू अनुसूची-२ मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछन् ।

५. पुरस्कार तथा सहयोग प्रदान गर्ने प्रक्रिया: पुरस्कार तथा सहयोग प्रदान गर्दा देहायबमोजिमको प्रक्रिया अवलम्बन गरिनेछः-

- (क) कार्यविधिको दफा ९ बमोजिम तयार भएको सूचीबाट समितिले प्रत्येक वर्ष यस मापदण्डबमोजिम निर्धारित योग्यता पुगेका र आधारहरू पूरा गरेका एकजना व्यक्तिलाई राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार र अर्को एकजना व्यक्तिलाई राष्ट्रिय प्रतिभा सहयोगका लागि नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्नेछ ।
- (ख) नेपाल सरकारको निर्णयबमोजिम पुरस्कार तथा सहयोगका लागि छनौट भएका प्रतिभालाई प्रत्येक वर्ष असोज १ गते सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यूबाट पाँच लाख रुपैयाँ नगद र प्रमाणपत्र प्रदान हुनेछ ।

६. सूची तयार गर्ने प्रक्रिया: कार्यविधिको दफा ९ को खण्ड (क) र (ख) को व्यवस्थाअनुसार समितिले देहायको प्रक्रिया अवलम्बन गरी सूची तयार गर्नेछः-

- (क) हरेक वर्ष समाप्त भएको एक महिनाभित्र अघिल्लो वर्षमा मुलुकको शान्ति, सुशासन, नवप्रवर्तन, वैज्ञानिक खोज, अन्वेषण, अनुसन्धान तथा विकासमा महत्त्वपूर्ण योगदान गर्ने तथा यी क्षेत्रहरूमा असाधारण प्रतिभा भएका व्यक्तिहरूबाट राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा १५ दिनको म्याद दिई सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी अनुसूची-३ को ढाँचामा आवेदन वा सिफारिस माग गरिनेछ ।
- (ख) बालबालिका तथा शारीरिक रूपमा अशक्त प्रतिभाहरूको हकमा निज संलग्न संस्था (जस्तै: शिक्षण संस्था, सरकारी कार्यालय वा गैह्र सरकारी संस्था) हरूले अनुसूची -४ को ढाँचामा सिफारिस गर्न पर्नेछ ।
- (ग) कुनै विश्वविद्यालय, शिक्षण संस्था वा नेपाल सरकार मातहतका निकाय, प्रदेश तथा स्थानीय तहले गरेको सिफारिसको आधारमा समेत समितिले सूची तयार गर्न सक्नेछ र यस्तो सिफारिस अनुसूची -४ को ढाँचामा गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) पुरस्कार तथा सहयोग प्रदान गर्नका लागि आवेदन माग गर्दा अनलाईन प्रणाली वा इमेल मार्फत आवेदन लिन सकिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

- (ड) प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार तथा सहयोगका लागि प्राप्त हुन आएका आवेदनहरू मध्ये संछिप्त सूची (सर्ट लिष्ट) मा परेका व्यक्तिहरूका बारेमा थप स्थलगत अध्ययन गरी प्रतिवेदन पेस गर्न समितिले उपसमिति वा टोली गठन गर्न सक्नेछ।
- (च) तोकिएको समयभित्र प्राप्त आवेदन वा सिफारिसहरूमध्येबाट समितिले पुरस्कार वा सहयोग प्राप्त गर्ने दुई जनाको नाम सिफारिस गरी भदौ १५ गतेभित्र नेपाल सरकार समक्ष पेस गरिनेछ ।
- (छ) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि समितिले सरकारी कार्यालयहरू, विश्वविद्यालयहरू, सरकारी संस्थानहरू, राष्ट्रियस्तरका सञ्चार माध्यमबाट प्रकाशित प्रतिवेदन एवम् सूचनाका आधारमा समेत सूची तयार गरी पुरस्कारका लागि सिफारिस गर्न सकिनेछ।

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

अनुसूची-१

(मापदण्डको दफा ३ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)
प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार प्रदान गर्ने मूल्याङ्कनका आधारहरू

क्र.सं.	मूल्याङ्कनका आधारहरू	अङ्क भार
१	मुलुकको शान्ति, सुशासन, नवप्रवर्तन एवम् वैज्ञानिक खोज, अनुसन्धान तथा विकासको क्षेत्रमा उम्मेदवारको योगदानले पारेको सकारात्मक असर	४०
२	नवप्रवर्तनको स्तर र मुलुकको विकाससँग सम्बन्धित समस्या समाधानका लागि नवीनतम् एवम् कार्यान्वयन योग्य दृष्टिकोण	२०
३	शान्ति, सुशासन, नवप्रवर्तन एवम् वैज्ञानिक खोज, अनुसन्धान तथा विकासको क्षेत्रमा उम्मेदवारले पुऱ्याएको योगदानबाट प्राप्त सफलताको दिगोपना	२०
४	उम्मेदवारले शान्ति, सुशासन, नवप्रवर्तन एवम् वैज्ञानिक खोज, अनुसन्धान तथा विकासको क्षेत्रमा पुऱ्याएको योगदान एवम् हासिल गरेको सफलताको स्तर	१०
५	उम्मेदवारले प्राप्त गरेको ख्यातिको स्तर	१०
जम्मा		१००

अनुसूची २

(मापदण्डको दफा ४ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा सहयोग प्रदान गर्ने मूल्याङ्कनका आधारहरू

क्र.सं.	मूल्याङ्कनका आधारहरू	अङ्क भार
१	उम्मेदवारको प्रतिभाबाट मुलुकको सामाजिक, साँस्कृतिक क्षेत्र वा वैज्ञानिक अन्वेषण, खोज, अनुसन्धान तथा प्रविधि विकासमा पुऱ्याएको योगदानको स्तर	४०
२	उम्मेदवारको प्रतिभाबाट मुलुकको सामाजिक, साँस्कृतिक क्षेत्र वा वैज्ञानिक अन्वेषण, खोज, अनुसन्धान तथा प्रविधि विकासमा पुऱ्याएको योगदानको दिगोपना सुनिश्चित हुने आधार	२०
३	असाधारण प्रतिभा भएको तर आर्थिक तथा सामाजिकरूपमा पिछ्छडिएका कारण निहित प्रतिभा उजागर गर्न असमर्थ भएको	२०
४	मुलुकको आर्थिक तथा सामाजिक विकास एवम् मानवजातिको बृहत्तर हितका लागि वैज्ञानिक अन्वेषण तथा अनुसन्धान कार्यमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने सम्भावना	२०
जम्मा		१००

अनुसूची-३

(मापदण्डको दफा ६ को खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)

प्रधानमन्त्री राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार तथा सहयोग आवेदन

(व्यक्तिगत आवेदनका आधारमा सूची तयार गर्ने प्रयोजनका लागि)

दुवै कान र मुखाकृति
स्पष्ट देखिने फोटो

दावी गरेको क्षेत्र: (कुनै एक छानुहोस)

पुरस्कार:

सहयोग:

(१) पुरस्कार तथा सहयोगका लागि दावी गर्ने उम्मेदवारको नाम थर:	देवनागरीमा:- पहिलो.....बीचको.....थर.....
	अङ्ग्रेजीमा (CAPITAL LETTER): First name.....Middle name.....Surname.....
(२) जन्म मिति:	वि. सं.: साल..... महिना..... गते.....
	ई. सं.: YEAR..... MONTH..... DAY.....
(३) ठेगाना:	स्थायी :- प्रदेश..... जिल्ला..... गा.पा./न.पा..... वडा नं..... टोल.....
(४) सम्पर्क ठेगाना:	प्रदेश..... जिल्ला..... गा.पा./न.पा..... वडा नं..... टोल..... सम्पर्क नं इमेल ठेगाना:..... अन्य:.....
(५) नागरिकता:/ (बालबालिकाको हकमा जन्मदर्ताको प्रमाणपत्र)	नम्बर:..... जारी भएको जिल्ला:.....

	जारी भएको मिति:..... जारी गर्ने निकाय.....(जन्मदर्ताको लागि स्थानीय तहको नाम)
(६) शैक्षिक योग्यता:	आफूले प्राप्त गरेको उच्चतम तीन शैक्षिक योग्यता खुलाउने
(७) आफू संलग्न संस्थाको विवरण	संस्थाको नाम र ठेगाना:..... प्रमुख उद्देश्य:..... फोन नं. :....., इमेल :..... वेबसाइट :..... संलग्न अवधि: मिति.....देखि.....सम्म
(८) आफू आवद्ध संस्थामा तपाईंले गर्नुपर्ने कामहरू (बुँदागत रूपमा उल्लेख गर्नुहोस्):	१. २. ३. ४.
(९) आफ्नो उल्लेखनीय योगदान रहेको वा रहन सक्ने क्षेत्र/विधा	(क) राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कारका लागि आफ्नो कुन विषयमा योगदान रहेको छ (✓) चिन्ह लगाउनुहोस्:- ☐ शान्ति ☐ सुशासन ☐ वैज्ञानिक खोज, अनुसन्धान र विकास ☐ नवप्रवर्तन (ख) राष्ट्रिय प्रतिभा सहयोगका लागि आफ्नो कुन विषयमा योगदान रहेको छ (✓) चिन्ह लगाउनुहोस्:- ☐ वैज्ञानिक अन्वेषण तथा अनुसन्धान कार्य ☐ नवीनतम् प्रविधिको आविष्कार, ☐ स्थानीय प्रविधिको स्तरोन्नति
(१०) मुलुकमा पुन्याएको योगदान सम्बन्धी विस्तृत विवरण क) प्रमुख योगदान (Key output) के हो ? ख) योगदानको दिगोपना कसरी सुनिश्चित हुन्छ ?	यी तीनओटै विषयहरू समेटि नेपाली वा अङ्ग्रेजी भाषामा ३०० देखि ५०० शब्द सम्ममा उल्लेख गर्ने।

ग) योगदानले पारेको सकारात्मक असर पुष्ट्याइँ गर्ने आधारहरू के के छन् ?			
(११) आफूले पुन्याएको योगदानको क्षेत्रमा राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्राप्त गरेको पुरस्कार, सम्मान, प्रशंसापत्र वा उपाधिहरूको विवरण:-	१. २. ३.		
(१२) आफूले योगदान पुन्याएको क्षेत्र वा उपलब्धिसँग सम्बन्धित प्रकाशित कृतिहरू केही भए सोको विवरण	१. २.		
(१३) आफूले दावी गरेको क्षेत्र/विधामा संलग्न रहेको अवधि:- देखि सम्म		
(१४) आफ्नो परिचय, प्रतिभा र योगदानलाई पुष्ट्याइँ गर्ने प्रमाण वा कागजातहरूको सूची (चेकलिष्ट) [प्रमाण पुष्टि गर्ने कागजातहरू मूल्याङ्कनका आधारका रूपमा रहने छन्।]	नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि (क्र.सं. ५ सँग सम्बन्धित) (बालबालिकाको हकमा जन्मदर्ताको प्रमाणपत्र)		
	शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि (क्र.सं. ६ सँग सम्बन्धित)	<u>संलग्न भएको</u>	<u>संलग्न नभएको</u>
	आफू संलग्न संस्थामा संलग्न रहेको पुष्ट्याइँ गर्ने आधार केही भए सोको प्रमाण/कागजात (क्र.सं. ७ सँग सम्बन्धित)		
	आफूले पुन्याएको योगदान/ मुख्य उपलब्धिहरू (Key output) लाई पुष्ट्याइँ गर्ने प्रमाण/कागजातहरू (क्र.सं. १० क सँग सम्बन्धित)		
	आफ्नो योगदानको दिगोपनालाई पुष्ट्याइँ गर्ने प्रमाण/कागजातहरू (क्र.सं. १० ख सँग सम्बन्धित)		
	योगदानले पारेको सकारात्मक प्रभावलाई पुष्टि गर्ने प्रमाण/कागजातहरू (क्र.सं. १० ग सँग सम्बन्धित)		

आफूले पुन्याएको योगदानको क्षेत्रमा राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्राप्त गरेको पुरस्कार, सम्मान, प्रशंसापत्र वा उपाधिहरूको प्रमाण/कागजातहरू (क्र.सं. ११ सँग सम्बन्धित)		
आफूले योगदान पुन्याएको क्षेत्र वा उपलब्धिको बारेमा प्रकाशित कृतिहरूको हार्डकपी वा सफ्टकपी (क्र.सं. १२ सँग सम्बन्धित)		
आफ्नो प्रतिभा र त्यसले मुलुकको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, वैज्ञानिक वा मानवीय क्षेत्रको विकासमा पुन्याएको योगदान तथा पारेको सकारात्मक प्रभावलाई झल्काउने कुनै फोटो, वृत्तचित्र वा भिडियो क्लिपहरू		
सम्बन्धित क्षेत्र/विधामा आफू संलग्न रहेको अवधि पुष्टि गर्ने प्रमाणहरू (क्र.सं. १३ सँग सम्बन्धित)		

आफ्नो योगदानसंग सुपरिचित कुनै दुई व्यक्तिहरूको विवरण तल खुलाउनुहोस्:

नाम, थर:-	नाम, थर:-
ठेगाना:	ठेगाना:
संलग्न क्षेत्र/संस्था:-	संलग्न क्षेत्र/संस्था:-
सम्पर्क ठेगाना:..... सम्पर्क नं. : इमेल:-	सम्पर्क ठेगाना:..... सम्पर्क नं. : इमेल:-

म हालसम्म फौजदारी अभियोगमा कसूरदार ठहरिएको छैन। मैले यस आवेदन फाराममा उल्लेख गरेका विवरण तथा फारामसाथ पेस गरेका कागजातहरू ठिक दुरुस्त छन्, झुठा ठहरे कानूनबमोजिम सहुंला बुझाउँला।

मिति.....

आवेदकको हस्ताक्षर.....

(हस्ताक्षरको स्क्यान कपि अपलोड गर्नुपर्नेछ।)

अनुसूची -४

(मापदण्डको दफा ६ को खण्ड (ख) र खण्ड (घ) सँग सम्बन्धित)

विश्वविद्यालय/शिक्षण संस्था/नेपाल सरकार/ प्रदेश तथा स्थानीय तह/नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएका अनुसन्धानमूलक वा प्राज्ञिक संस्थाले गर्ने सिफारिसको ढाँचा

सिफारिस गरिएको

पुरस्कार : सहयोग:

(१) सिफारिसकर्ता संस्थाको	नाम : ठेगाना सम्पर्क नं ईमेल वेबसाईट
(२) पुरस्कार तथा सहयोगका लागि सिफारिस गरिएको उम्मेदवारको	
नाम थर:	देवनागरीमा:- पहिलो.....बीचको.....थर..... अङ्ग्रेजीमा : First name.....Middle name.....Surname.....
जन्म मिति:	वि. सं.:- साल..... महिना.....गते..... ई. सं.:- YEAR..... MONTH..... DAY.....
स्थायी ठेगाना:	प्रदेश..... जिल्ला..... गा.पा./न.पा..... वडा नं..... टोल.....
सम्पर्क ठेगाना:	प्रदेश..... जिल्ला..... गा.पा./न.पा..... वडा नं.....टोल..... सम्पर्क नं इमेल ठेगाना:..... अन्य:.....
(३) नागरिकता/ बालबालिकाको हकमा जन्मदर्ताको प्रमाणपत्र	नम्बर:.....जारी भएको जिल्ला:.....जारी भएको मिति:.....

	जारी गर्ने निकाय.....(जन्मदर्ताका लागि पालिकाको नाम)
(४) उम्मेदवार कुनै संस्थासँग संलग्न रहेको भए संस्थाको विवरण	<p>१) संस्थाको नाम र ठेगाना:.....</p> <p>प्रमुख उद्देश्य:.....</p> <p>फोन नं. :....., इमेल :.....</p> <p>वेबसाइट :.....</p>
(५) सिफारिस गरिएका उम्मेदवारको उल्लेखनीय योगदान रहेको वा रहन सक्ने क्षेत्र/विधा	<p>(क) राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कारका लागि कुन विषयमा योगदान रहेको छ (✓) चिन्ह लगाउनुहोस्:-</p> <p>☐ शान्ति ☐ सुशासन ☐ वैज्ञानिक खोज, अनुसन्धान र विकास</p> <p>☐ नवप्रवर्तन ☐ विकास</p> <p>(ख) राष्ट्रिय प्रतिभा सहयोगका लागि कुन विषयमा योगदान रहेको छ (✓)चिन्ह लगाउनुहोस्:-</p> <p>☐ वैज्ञानिक अन्वेषण तथा अनुसन्धान कार्य</p> <p>☐ नवीनतम प्रविधि आविष्कार</p> <p>☐ स्थानीय प्रविधिको स्तरोन्नति</p>
(६) सिफारिस गरिएका व्यक्तिले पुऱ्याएको योगदान सम्बन्धी विस्तृत विवरण (क) प्रमुख योगदान (Key output) के हो ? (ख) योगदानको दिगोपना कसरी सुनिश्चित हुन्छ ? (ग) योगदानले पारेको सकारात्मक असर पुष्ट्याइ गर्ने आधारहरू के के छन् ?	यी तीनओटै विषयहरू समेटि नेपाली वा अङ्ग्रेजी भाषामा ३०० देखि ५०० शब्द सम्ममा उल्लेख गर्ने ।

योगदान सम्बन्धी संलग्न प्रमाणहरू: (संलग्न प्रमाणहरू मूल्याङ्कनका आधार हुनेछन् ।

१)

२)

३)

यहाँ उल्लेख गरिएका प्रतिभाशाली व्यक्ति श्री नेपाल सरकारद्वारा प्रदान गरिने राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार/सहयोगका लागि योग्य रहेको हुँदा सिफारिस गरिएको छ। उहाँलाई राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार/सहयोग वितरण भएमा पुरस्कार तथा सहयोगको गरिमामा वृद्धि हुने अपेक्षा गर्दछु।

दस्तखत:

सिफारिस कर्ताको नाम:

पद:

मोबाईल नं. :

ईमेल :

संस्थाको छाप:

(अनलाईन सिफारिसकर्ताले दस्तखत र संस्थाको छापको स्क्यान कपी अपलोड गर्न सक्नुहुने छ । समितिले आवश्यकताअनुसार स्थलगत अध्ययन गर्न सक्नेछ ।)